

Sygn. akt *IV U 995/17*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 listopada 2017 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Jolanta Krzywonos

Protokolant: st. sekr. sądowy Maria Misiuda

po rozpoznaniu w dniu 30 listopada 2017 r. w Rzeszowie

sprawy z wniosku A. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

o emeryturę z tytułu pracy w warunkach szczególnych

na skutek odwołania A. P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

z dnia 14/07/2017 r. znak (...)

z dnia 09/08/2017 r. znak (...)

I. zmienia zaskarżone decyzje Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. z dnia 14/07/2017r, znak: (...)i z dnia 09/08/2017r. znak (...) w ten sposób, że przyznaje A. P. prawo do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych poczynając od dnia 24 lipca 2017r oraz ustala brak odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji

II. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. na rzecz A. P. kwotę 360 złotych / słownie : trzysta sześćdziesiąt / tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt: IV U 995/17

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 30 listopada 2017r.

Decyzją z dnia 14 lipca 2017 r. znak sprawy: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, po rozpoznaniu wniosku z dnia 29 czerwca 2017r. odmówił A. P. prawa do emerytury.

W uzasadnieniu powyższego wskazano, iż wnioskodawca nie udowodnił na dzień 1 stycznia 1999 r. 25 letniego okresu składkowego i nieskładkowego a jedynie 24 lata 8 miesięcy i 23 dni oraz nie wykazał 15 lat pracy wykonywanej w

szczególnych warunkach a jedynie 8 lat 8 miesięcy i 5 dni. Organ rentowy zauważył również, że wnioskodawca jest członkiem OFE i nie wniósł o przekazanie zgromadzonych tam środków na dochody budżetu państwa.

Od powyższej decyzji odwołał się wnioskodawca wnosząc o zmianę zaskarżonej decyzji poprzez przyznanie mu prawa do emerytury od dnia 1 czerwca 2017 r. W uzasadnieniu wskazał, że organ rentowy nie doliczył mu do ogólnego stażu pracy zatrudnienia jako pracownika młodocianego w (...) Przedsiębiorstwie (...) w R. w okresie od 1 września 1972 r. do 26 lutego 1973 r. Odwołujący podniósł ponadto, że w trakcie zatrudnienia w (...) S.A. w R. w okresach od 1 lipca 1979 r. do 9 marca 1983 r., od 1 marca 1986 r. do 30 czerwca 1986 r., od 1 lipca 1986 r. do 31 lipca 1989 r., od 1 sierpnia 1989 r. do 30 września 1991 r. oraz od 1 października 1991 r. do 31 lipca 1992 r. posiadając angaż ustawiacza maszyn i urządzeń na wydziale PR-70, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace polegające na bieżącej konserwacji urządzeń na wydziałach będących w ruchu, w których jako podstawowe są wykonywane prace na stanowisku operatora wtryskarek przy przetwórstwie tworzyw sztucznych.

Decyzją z dnia 9 sierpnia 2017 r. znak sprawy: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, po ponownym rozpoznaniu wniosku z dnia 29 czerwca 2017r. odmówił A. P. prawa do emerytury wskazując w uzasadnieniu, że wnioskodawca nie udowodnił 15 letniego okresu zatrudnienia w warunkach szczególnych a jedynie 8 lat 8 miesięcy i 5 dni.

Od tej decyzji wnioskodawca również złożył odwołanie wnosząc o jej zmianę poprzez przyznanie mu prawa do emerytury od dnia 1 czerwca 2017 r. W uzasadnieniu wnioskodawca ponownie podnosił, że w trakcie zatrudnienia w (...) S.A. w R. w okresach od 1 lipca 1979 r. do 9 marca 1983 r., od 1 marca 1986 r. do 30 czerwca 1986 r., od 1 lipca 1986 r. do 31 lipca 1989 r., od 1 sierpnia 1989 r. do 30 września 1991 r. oraz od 1 października 1991 r. do 31 lipca 1992 r. posiadając angaż ustawiacza maszyn i urządzeń na wydziale PR-70, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace polegające na bieżącej konserwacji urządzeń na wydziałach będących w ruchu, w których jako podstawowe są wykonywane prace na stanowisku operatora wtryskarek przy przetwórstwie tworzyw sztucznych.

W odpowiedziach na odwołania (...) Oddział w R. wskazywał, że po przedłożeniu przez wnioskodawcę nowych dokumentów, decyzją z dnia 9 sierpnia 2017 r. częściowo zweryfikował swoje stanowisko w sprawie uznając, że wnioskodawca nie spełnia tylko jednego warunku do przyznania wcześniejszej emerytury a mianowicie nie posiada 15 letniego okresu zatrudnienia w warunkach szczególnych a jedynie 8 lat 8 miesięcy i 5 dni.

Zarządzeniem z dnia 9 października 2017 r. Sąd połączył sprawy z w/w odwołań do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia pod sygn. akt IV U 995/17.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

A. P. urodził się (...) W dniu 29 czerwca 2017r. złożył wniosek o emeryturę. Wnioskodawca był członkiem OFE, jednakże w dniu 24 lipca 2017 r. złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, na dochody budżetu państwa.

Po przedłożeniu dodatkowych dokumentów wnioskodawca posiada udowodniony staż ogólny w wysokości 25 lat 2 miesięcy i 2 dni okresów składkowych i nieskładkowych. Wnioskodawca posiada również udowodniony staż pracy w szczególnych warunkach wynoszący łącznie 8 lat 8 miesięcy i 5 dni.

Dowód : dokumentacja w aktach organu rentowego

Ostatecznie kwestią sporną w sprawie było zatrudnienie wnioskodawcy w warunkach szczególnych w (...) S.A. w R. w okresach od 1 lipca 1979 r. do 9 marca 1983 r., od 1 marca 1986 r. do 31 lipca 1992r.

Sąd ustalił, że wnioskodawca w okresie od 1 lipca 1979 r. do 9 marca 1983 r. pracował na stanowisku ustawiacza maszyn i urządzeń w (...) S.A. w R. (wcześniej (...) ZAKŁADY (...)). Pracował stale i w pełnym wymiarze czasu

pracy. We wskazanym okresie zatrudnienia praca wnioskodawcy polegała na ustawianiu i konserwacji wtryskarek tworzyw sztucznych. Pracował na wydziale tworzyw sztucznych PR 70. Do jego obowiązków należało wymiana form, uzupełnianie materiału, zmiana kolorów, ustawienie parametrów wtrysku itp. Wnioskodawca był odpowiedzialny za utrzymanie ruchu ciągłego na wtryskarkach. Wtryskarek było wówczas około 30. Praca odbywała się w trybie 3 zmianowym. Na jednej zmianie pracowało 2 ustawiaczy.

Wnioskodawca był również zatrudniony w tym samym zakładzie pracy w okresie od 1 marca 1986 r. do 31 lipca 1992r. na stanowisku ustawiacza linii fleksji. Pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Jako ustawiacz linii fleksji wnioskodawca był operatorem maszyn do produkcji węży fleksji (zasypywał tworzywo sztuczne, zakładał drut i nici, wprowadzał właściwe ustawienia, dokonywał drobnych bieżących napraw konserwacyjnych). Linia fleksji to zespół wylączarek przetwarzających PCV. Jedna maszyna powlekała drut tworzywem, a druga robiła obrót węża i pokrywała go plastikiem. Produkcja węży fleksji polegała na maszynowym nawlekaniu na zbrojenie z powleczonego drutu powłoki z PCV a następnie zakańczaniu węża odpowiednimi końcówkami.

Na hali w której pracował wnioskodawca panowały trudne warunki tj. bardzo wysoka temperatura w lecie i niska w zimie. W całej hali unosiły się szkodliwe opary powstałe przy procesie produkcji. Początkowo wnioskodawca miał wypłacany dodatek za prace w warunkach szkodliwych, który ostatecznie został wliczony w stawkę godzinową.

(Dowód: zeznania wnioskodawcy A. P., zeznania świadków F. B., A. F., M. P., M. B., A. N., J. P., akta osobowe wnioskodawcy, akta organu rentowego)

Stan faktyczny w niniejszej sprawie Sąd Okręgowy ustalił na podstawie powyżej przywołanych dowodów.

Sąd uznał za w pełni wiarygodną dokumentację zgromadzoną w niniejszej sprawie, w tym dokumentację zalegającą w aktach organu rentowego oraz dokumentację w aktach osobowych wnioskodawcy. Również walorem wiarygodności Sąd obdarzył zeznania świadków F. B., A. F., M. P., M. B., A. N., J. P.. Są to osoby, które pracowały z wnioskodawcą w spornych okresach zatrudnienia w ww. zakładzie pracy, a zatem mają najlepszą wiedzę o tym, jakiego rodzaju czynności wykonywał wnioskodawca na zajmowanych stanowiskach pracy. Zeznania ich są rzeczowe, logiczne oraz wzajemnie się uzupełniają. W korelacji z treścią zebranych w sprawie dokumentów, wiarygodność tych zeznań nie budzi wątpliwości. Sąd pragnie wskazać, że świadkowie w sposób jednoznaczny wskazali na rodzaj i charakter wykonywanej przez wnioskodawcę pracy, a także, że była ona świadczona stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Zeznania tych świadków znajdują odzwierciedlenie w dokumentacji zgromadzonej w sprawie. W tym kontekście, Sąd uznał również za wiarygodne zeznania wnioskodawcy, gdyż korespondują one z pozostałym materiałem dowodowym zgromadzonym w sprawie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie jest uzasadnione.

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie było ustalenie uprawnień wnioskodawcy A. P. do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym na podstawie art. 184 ustawy emerytalnej. Wnioskodawca bezspornie posiada ponad 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych na dzień 1 stycznia 1999 r., natomiast spornym w sprawie był staż pracy w warunkach szczególnych. Spornym między stronami było zatrudnienie wnioskodawcy w (...) S.A. w R. w okresach od 1 lipca 1979 r. do 9 marca 1983r. oraz od 1 marca 1986 r. do 31 lipca 1992r.

Zgodnie z art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w brzmieniu obowiązującym na dzień wydania decyzji przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku określonego w art. 32 ustawy emerytalnej, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy, tj. na dzień 1 stycznia 1999 r. osiągnęli oni okres zatrudnienia w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze wymagany według przepisów dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat (dla mężczyzn), mają 25 lat okresu składkowego i nieskładkowego oraz nie przystąpili do Otwartego

Funduszu Emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Przepisy Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego i pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U.Nr 8, poz. 43 ze zm.) , do którego odsyła art. 32 ustawy emerytalnej określają niższy wiek emerytalny, rodzaje prac i stanowisk oraz warunki na podstawie których przysługuje prawo do emerytury. Okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Te okresy pracy stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust 2 rozporządzenia lub w świadectwie pracy.

Warunkiem niezbędnym do uzyskania na podstawie przepisów powołanego rozporządzenia emerytury przez pracownika, który wykonywał pracę w szczególnych warunkach wymienione w wykazie A, jest spełnienie łącznie następujących przesłanek z § 3 i § 4 ust. 1 w/w rozporządzenia, tj. dla mężczyzn osiągnięcie wieku 60 lat, posiadanie okresu zatrudnienia w wysokości 25 lat, liczonego łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczonymi do okresów zatrudnienia oraz legitymuje się 15 – letnim okresem zatrudnienia w warunkach szczególnych.

Należy przy tym zauważyć, że o tym czy praca był wykonywana w szczególnych warunkach decyduje nie stanowisko, lecz wykonywane czynności. Ustalenie zatem, jakie prace wnioskodawca faktycznie wykonywał, nie zaś nazwa zajmowanego stanowiska, przesądza o ewentualnym istnieniu przesłanek do przyznania dochodzonego świadczenia (z uzasadnienia wyroku SN z dnia 21.04.2004r., II UK 337/03).

Należy wskazać, że zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego wyrażonym w wyroku z dnia 9 kwietnia 2009 r. (sygn. I UK 316/08) w postępowaniu przed sądem ubezpieczeń społecznych w sprawach o świadczenia emerytalno-rentowe prowadzenie dowodu z zeznań świadków lub z przesłuchania stron nie podlega żadnym ograniczeniom. Nie może zatem ulegać wątpliwości, że pracownik albo ubezpieczony ubiegający się o świadczenie z ubezpieczenia społecznego może w postępowaniu przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych wszelkimi dowodami wykazywać okoliczności, od których zależą jego uprawnienia z tytułu ubezpieczenia - także wówczas, gdy z dokumentu wynika co innego (art. 473 k.p.c.). Należy wprowadzić stwierdzić, że okres zatrudnienia w szczególnych warunkach organ rentowy stwierdza na podstawie wystawianych przez zakład pracy świadectw pracy, jednakże pracownik nie może ponosić ujemnych konsekwencji za niedokładności w określaniu stanowisk pracy przez pracodawcę, albo braku wystawienia stosownych zaświadczeń, jeżeli w sposób niebudzący wątpliwości wykaże wykonywał pracę stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Sąd w toku postępowania zainicjowanego odwołaniem wnioskodawcy nie może zatem ograniczyć możliwości udowodnienia, że dana praca wykonywana była w szczególnych warunkach jedynie do świadectw wykonywania pracy w szczególnych warunkach wystawionych według ustalonego w przepisach wzorca, lecz powinien wszelkimi dostępnymi dowodami wskazanymi przez strony postępowania dokonać oceny czy praca była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w spornym okresie.

Przedkładając powyższe w realia niniejszej sprawy, na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego, Sąd ustalił, że wnioskodawca w okresie od 1 lipca 1979 r. do 9 marca 1983 r. pracował na stanowisku ustawiacza maszyn i urządzeń na Wydziale PR 70 w (...) S.A. w R.. Pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Praca wnioskodawcy polegała na ustawianiu i konserwacji wtryskarek tworzyw sztucznych. Do jego obowiązków należało wymiana form, uzupełnianie materiału, zmiana kolorów, ustawienie parametrów wtrysku itp. W okresie od 1 marca 1986 r. do 31 lipca 1992r. wnioskodawca otrzymał stanowisko ustawiacza linii fleksji, na którym również pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Jako ustawiacz linii fleksji wnioskodawca był operatorem maszyn do produkcji węży fleksji (zasypywał tworzywo sztuczne, zakładał drut i nici, wprowadzał właściwe ustawienia, dokonywał drobnych bieżących napraw konserwacyjnych). Produkcja węży polegała na maszynowym nawlekaniu na zbrojenie z powlekanego drutu powłoki z PCV a następnie zakańczaniu węża odpowiednimi końcówkami. Na każdym z w/w wydziałów wnioskodawca był odpowiedzialny za utrzymanie ruchu ciągłego.

Pracę wnioskodawcy we wskazanych wyżej okresach należy uznać za czynności dozoru inżynieryjno-technicznego sprawowane na oddziałach i wydziałach zakładów pracy, w których jako podstawowe są wykonywane prace w szczególnych warunkach oraz bieżącą konserwację agregatów i urządzeń na wydziałach będących w ruchu, w których jako podstawowe są wykonywane prace w szczególnych warunkach, o których mowa odpowiednio w wykazie A, Dział XIV poz. 24, 25 załączonym do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Mając na względzie przedmiot działalności zakładu pracy, w szczególności przedmiot produkcji na wydziale PR-30 przekształconym częściowo w PR 70, tj. produkcję elementów do odkurzaczy – korpusów oraz węży – jako podstawowe tym wydziale należy wymienić prace: operatora wtryskarek przy przetwórstwie tworzyw sztucznych (wykaz A, dział IV, poz. 17)

Sąd zatem na podstawie niebudzących wątpliwości dowodów z zeznań świadków oraz samego wnioskodawcy, a także na podstawie dokumentacji z akt osobowych wnioskodawcy stwierdził, iż niesłuszne było stanowisko Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, że wnioskodawca nie legitymuje się wymaganym co najmniej 15-letnim okresem pracy w szczególnych warunkach. Uwzględnienie bowiem uznanego przez organ rentowy stażu pracy w szczególnych warunkach w wymiarze 8 lat 8 miesięcy i 5 dni oraz spornego zatrudnienia w (...) S.A. w R. w okresach od 1 lipca 1979 r. do 9 marca 1983r., od 1 marca 1986 r. do 31 lipca 1992r., pozwala na przyjęcie, że wnioskodawca posiada udowodniony co najmniej 15-letni staż pracy w szczególnych warunkach. Poczynione przez Sąd ustalenia bezsprzecznie pozwalają na przyjęcie, że w dacie wejścia w życie ustawy, tj. na dzień 1 stycznia 1999 r. wnioskodawca spełniał wymóg stażu zatrudnienia w szczególnych warunkach i ogólnego stażu ubezpieczeniowego. Należy zatem zauważyć, iż wnioskodawca spełnił wszystkie warunki do uzyskania prawa do emerytury od dnia złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, na dochody budżetu państwa, czyli od 24 lipca 2017 roku.

Sąd Okręgowy pragnie również wskazać, że do zasad przyznawania i wypłacania świadczeń emerytalno-rentowych zastosowanie ma art. 118 ust. 1 ustawy emerytalnej, zgodnie, z którym, organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w terminie 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji, przy czym w razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego, za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego (ust. 1a). W niniejszej sprawie, jak wynika z poczynionych ustaleń faktycznych, niezbędnym dla wyjaśnienia okoliczności spornych w sprawie było przeprowadzenie dowodu z przesłuchania świadków oraz samego wnioskodawcy i dopiero tak zgromadzony materiał dowodowy pozwolił na wydanie rozstrzygnięcia, co powoduje, iż nie można uznać, iż organ rentowy ponosi odpowiedzialność za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Skutkiem powyższego Sąd uwzględnił odwołania i stosownie do treści art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżone decyzje Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R. , przyznając wnioskodawcy prawo do emerytury poczynając od dnia 24 lipca 2017 roku.

Orzeczenie o kosztach w punkcie II sentencji wyroku, znajduje postawę w art. 98 §1 i 3 k.p.c., art. 99 k.p.c. oraz art. 108 §1 k.p.c. W przedmiotowej sprawie kosztami poniesionymi przez wnioskodawcę były koszty wynagrodzenia reprezentującego go profesjonalnego pełnomocnika, ustalone na podstawie § 9 ust 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r. poz. 1804), wynoszące 360 zł (2 x 180 zł)